

Проект *77 ½*

Искра Благоева и Валентина Шарра

Куратор: Зоя Петрова

Наименование на проекта

77 ½

Проектът 77 ½ представлява монументална инсталация, която разглежда ритуала не като наследство от миналото, а като жива и активна съвременна практика. Развита от Искра Благоева и Валентина Шарра, инсталацията изследва женското родово знание, формите на колективна грижа и емоционалните състояния, които структурират ежедневието в условията на постоянна тревожност.

Проектът използва структурата на православния иконостас като отправна точка, но я освобождава от нейната символна и йерархична функция, трансформирайки я в отворена, процесуална архитектура, в която смисълът се произвежда чрез присъствие, действие и споделяне.

Искра Благоева (България)

Практиката на Искра Благоева изследва връзките между религиозни, митологични и социални структури и начините, по които те оформят женската субективност. В 77 ½ тя разглежда ритуала като въплътено, недискурсивно знание, предавано чрез повторение, жест и колективно участие.

Валентина Шарра (Италия)

Валентина Шарра работи със скулптура и инсталация, като изследва материята и паметта, натрупана в нея. Дългогодишната ѝ работа с камък отхвърля логиката на експлоатация и третира материала като активен участник в процеса.

Заедно двете художнички формулират колаборативна феминистка практика, основана на практическо знание, афект и внимателно, сетивно отношение към материала.

Проектът стартира през 2022 г. с пърформанс в рамките на Sofia Art Week. През 2023 г. е копродуциран от РЦСИ Теплоцентраля по отворена покана. През 2025 г. продължава развитието си в Казанлък с подкрепата на Художествена галерия – Казанлък.

За българския павилион инсталацията е преосмислена като ситуативно, имерсивно преживяване. Посетителите са поканени да преживеят пространството като съчетание от видео, звук и скулптура. В съзвучие с темата на Биеналето *В минорни тонове*, проектът отдава почит на форми на знание, които не са оцелели чрез власт или доминация, а чрез тихото си предаване – чрез шепот, жестове, интимни моменти и общостни ритуали.

Концептуалната рамка на 77 ½ произтича от изследване на българските женски обреди като въплътени системи на знание, съхранявани под повърхността на доминиращите социални структури. В основата стои поверието за билките, събирани на Еньовден:

Билките, набрани за зимата, трябва да са 77 и половина – за всяка болест и за болестта без име.

Безименната болест – половината – е дефинирана от двете художнички като Тъгата.

Пространството на зала Тициан е разделено от монументална стена, която препраща към структурата на православния иконостас, но е лишена от образи и символи. Тази намеса не

разделя, а маркира преход — праг между външно и вътрешно, между наследено знание и настояща тревожност. Архитектурата е отворена и достъпна, без функция на авторитет.

Отвъд този праг посетителите навлизат в преустроено олтарно пространство, в което е разположена три-каналната видеоинсталация *Наричане*. Видеата, които ще бъдат заснети с художничките и четири други жени работят с жестове, заимствани от древният ритуал, като централно място заема жестът на вдишване и издишване — състояние на задържане, издръжливост и тиха съпротива. Фокусът е върху повторението, ритъма и съвместното присъствие, а не върху визуалния ефект.

В центъра на олтара е разположен естествено издълбан камък, в чиято вдлъбнатина се намират дребни монети и листа от рози. Жестът функционира като символична икономика на грижа: монетите означават намерение и надежда, камъкът — устойчивост и памет, а розовите листа — крехкост и преходност. Изцелението е мислено като процес, а не като резултат.

Звуковата среда е създадена в колаборация с проекта Pistamashina. Звукът функционира като акустичен преход, който пренастройва възприятието и забавя движението на тялото в пространството.

В този контекст олтарът се превръща в *минорно светилище* — място за емоционално присъствие, настройване и споделено, невербално участие.

Връзка на проекта с пространството

Разположен в комплекса Дон Орионе, в сграда на бивш манастир, проектът активира паметта на пространството, без да я илюстрира директно. Аксиалната структура на залата води посетителя от външното към вътрешното, от наблюдение към участие. Инсталацията не налага нова архитектура, а работи с наличната, превръщайки я в съвременно място за колективна грижа и емоционално присъствие.

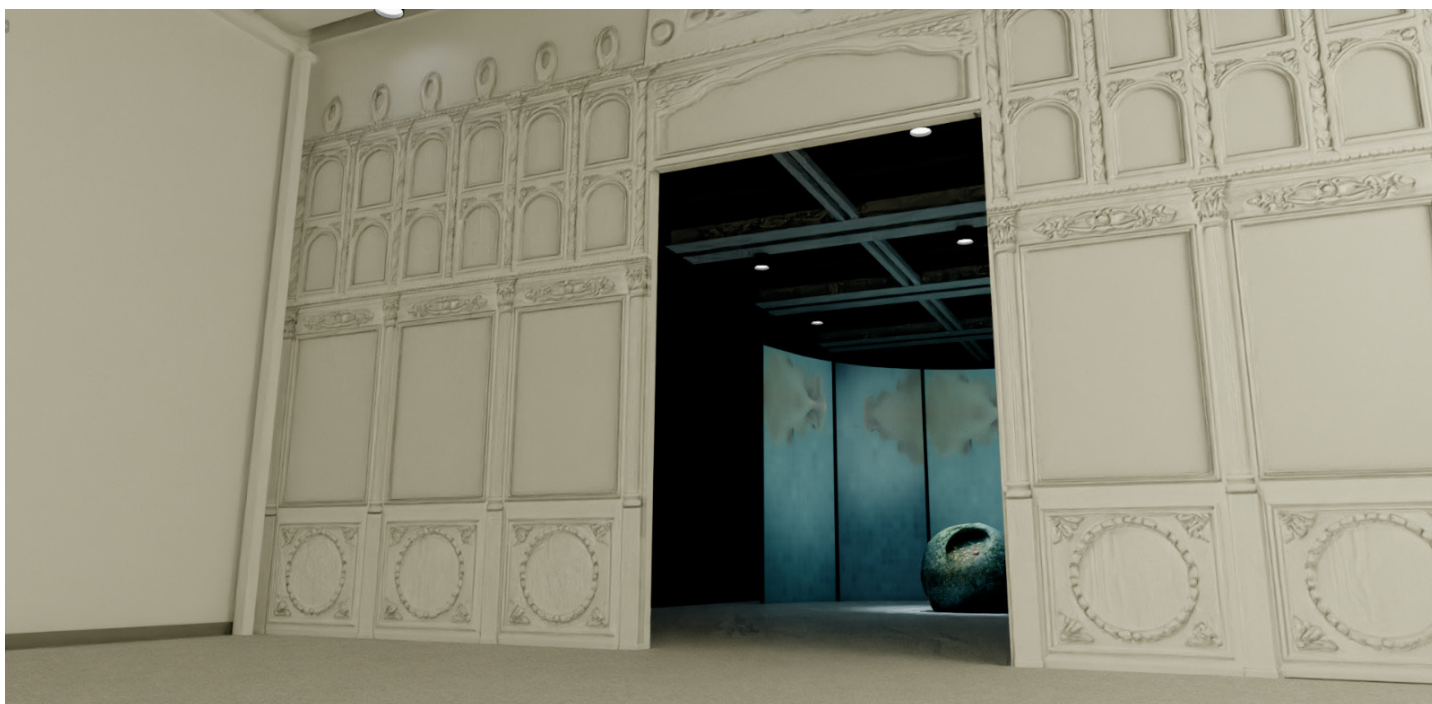
77 ½ свидетелства за културната дълбочина на България, нейната споделена чувствителност и ритуално въображение — поднесени на Венеция като пространство, в което посетителите могат да прекратят един праг, да останат с тъгата си и да се вслушат в това, на което малкото, пренебрегвано знание може да ни научи.

Иконостас – фронтален изглед: бяла гипсова стена; детайли, изработени и монтирани с техника щуко, три прожектора – визуализация

Олтар – триканална видеоинсталация – прожекция върху шест панела, всеки 300 × 140 см, естествено издялан камък с вдлъбнатина, съдържаща цветя и дребни монети, прожектор

Иконостас – страничен изглед: бяла гипсова стена, детайли, изработени и монтирани с техника стуко, три прожектора, предно и задно пространство – визуализация

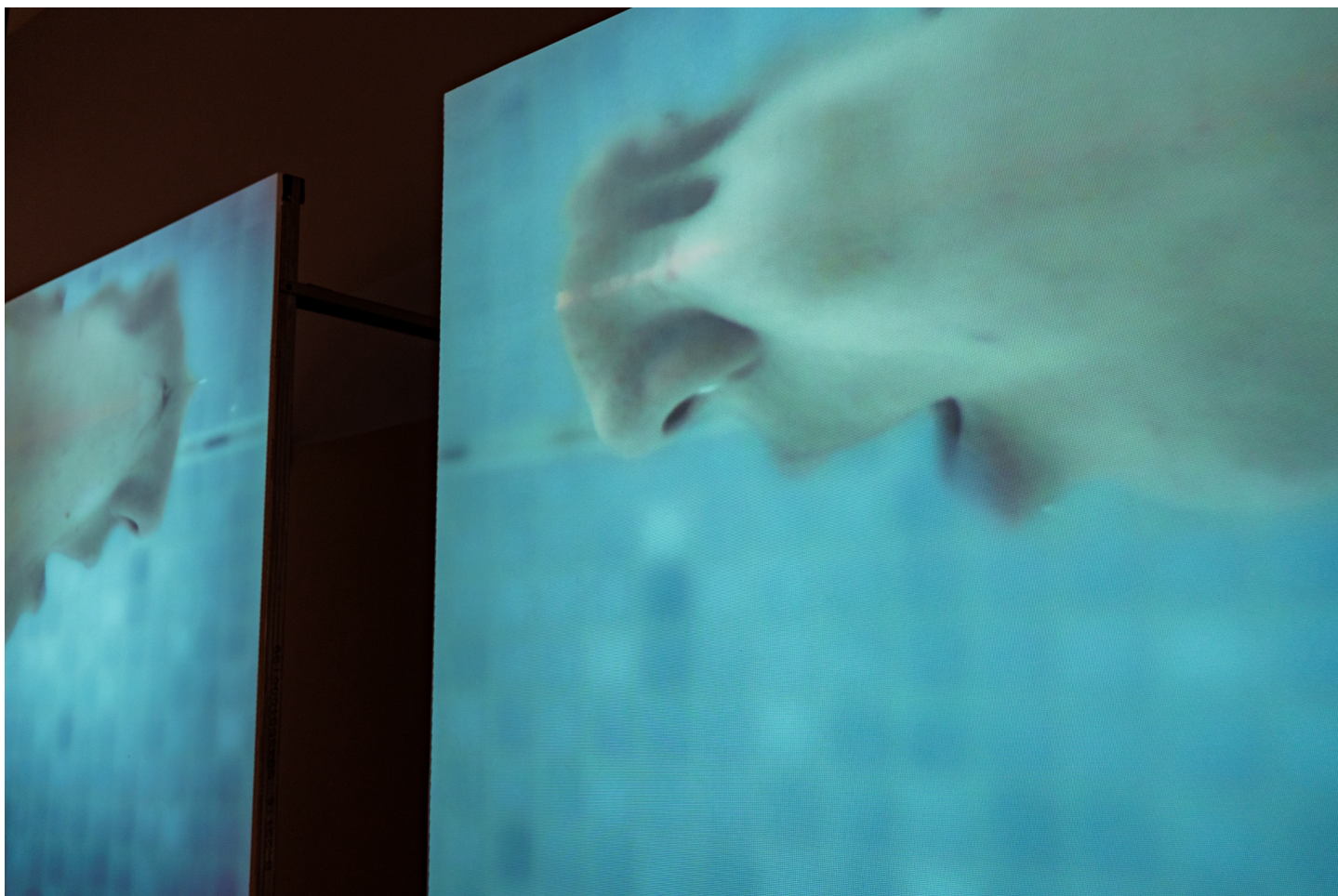
Звукова инсталация - предна зала:

Онези, които влизат, възприемат плътна тишина, като стая, която слуша.

Появява се първата вибрация: дълбоко вдишване, подобно на гласа на вечните камъни. Това е груб, минерален звук, сякаш времето говори чрез триенето на древни скали. Тази дълбока основа е коренът на инсталацията: паметта на света, която предхожда раните, геологичният глас, който никога не е спирал да диша.

Естествено издялан камък, дребни монети, розови листа (детайл) – визуализация

Наричане - видеоинсталация (детайл)

Линк към видеото:

<https://vimeo.com/846650252>

Звукова инсталация - олтар:

Над този земен шум се издигат тихи мелодии от реални и синтетични инструменти, смесени със записи на звук отбилки, раздвижвани от сутрешната роса: лечебни билки, богати и влажни, защото са събрани, докато росата все още е жива по телата им.

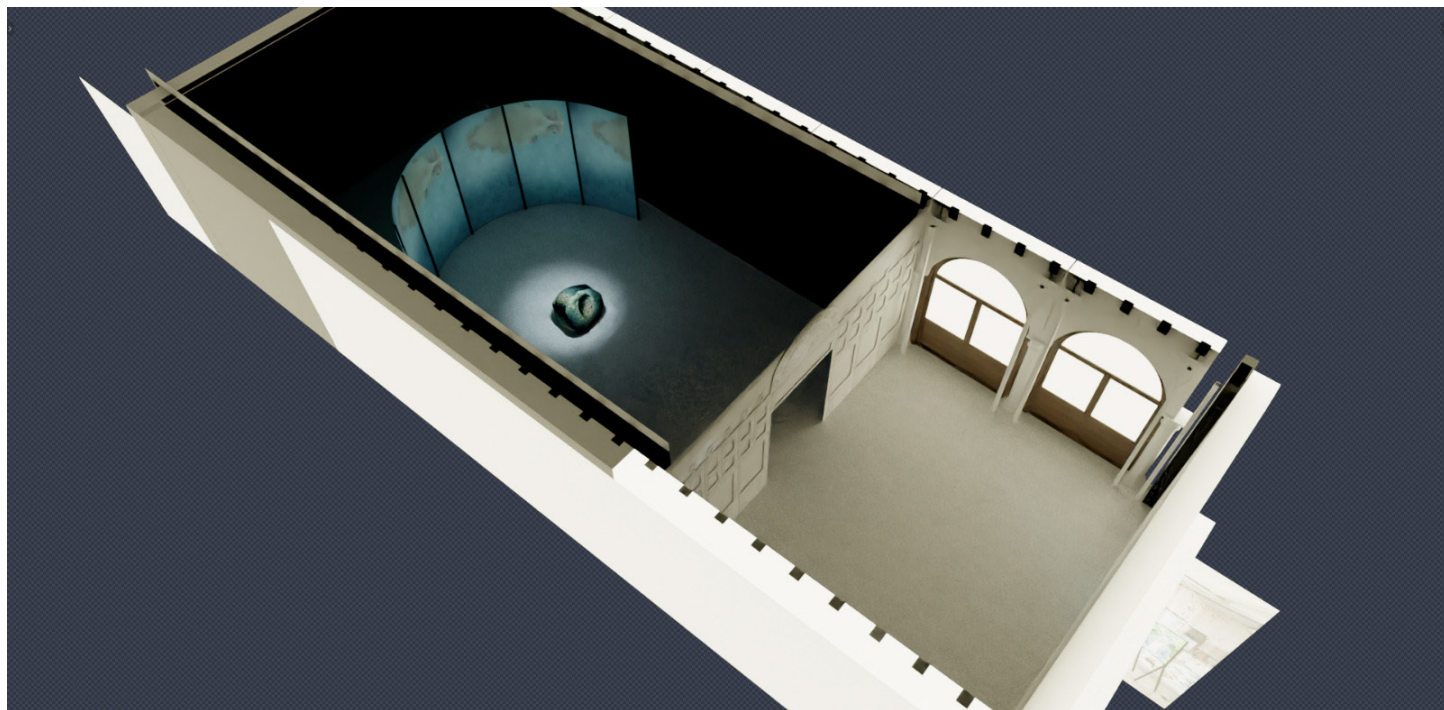
Звукът на росата е микроскопична симфония — но се превръща във вибрационното сърце на творбата: крехкост, която лекува, влага, която регенерира.

След това, бавно, се появяват женски гласове. Те не пеят думи: те вокализират.

Изглежда идват от преди много векове, като песни, скрити в гънките на забравата, най-накрая чути, защото сме готови да ги приемем.

Тези хорове се издигат като подземна вода през пукнатина.

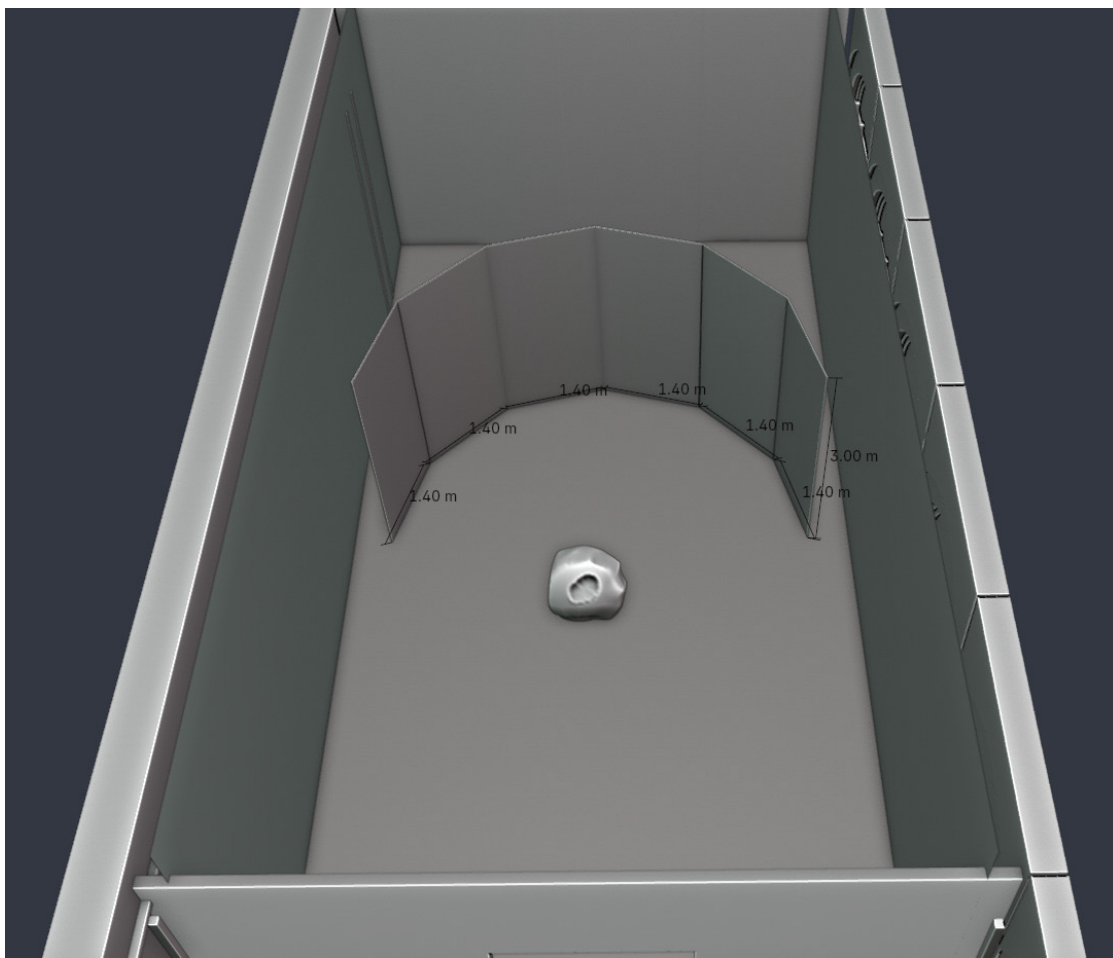
Преплитат се, разпадат се, преоформят се. Интервалите им са деликатни, меки, но не меланхолични: тонове, които познават болката, без да бъдат погълнати от нея.

Птичи поглед към пространството на инсталацията – визуализация

Олтар – изглед към входа – визуализация

Техническа визуализация с размерите на панелите за видео проекция

Гипсова стена, разположена на 6 м. от входа в основното изложбено пространство, разделя залата и създава процесionalна ос. На тази стена е монтиран иконостас, изпълнен с техника щуко. В стената е интегриран входен портал с ширина 2 м., осигуряващ достъп до вътрешно пространство, своеобразен олтар.

Зад портала се формира полуокръжна имерсивна структура, съставена от шест самостоятелни вертикални панела, ориентирани към и центрирани по оста на входа. Всеки панел е с размери 1,40 м. (ширина) × 3,00 м. (височина) и заедно дефинират пространствено ограждане. Панелите служат като повърхности за прожекция на триканалната видеоинсталация, състояща се от шест части.

Централно разположен на пода и съвпадащ с кривата на панелите е естествен камък с ширина 1 м, поставен директно на земята. Камъкът има естествена вдлъбнатина, съдържаща дребни монети и розови листа и функционира като фокусна точка на вътрешното пространство.

Инсталацията изисква контролирани условия на осветление; всички структури са самостоятелни и не изискват окачване на тавана.